

SZŐREGEN, A TITO-HATÁR MENTÉN

MEGKEZDTEK AZ ÚJ TÉGLA ÉGETÉSÉT

Izzadságszag terjengett a szobában. A vackukon kuporgó jugoszláv dolgozók egymást izgatották, oly kevés volt a hely. Nyögés, sóhaj szakadt a csöndbe. Az egyik almból beszélt: meddig tart még?... Még beszélni sem szabad!... Nem akarok így élni!...

Nehéz, nyomasztó álmalmból ordításra ébredtek. Még alig pirkadt, de az UDB priebékjei úgy hajtották őket a határszélre, mint az állatokat — bunkereket építeni. A családjukról elszakítottak a puskák tüsái alatt, gőnyedve, ökölbeszorított kézzel kényszerültek engedelmességre. Traktordübgést hozott időnként a szél. Hallod? — kérdezték egymástól. Biztosan számtanak. Elhallgattak, mert a gyűlölet egyenruhá közeledett. Mikor elhaladt, ismét megindult a sutogás. Arról beszéltek, hogy mikor kerül már egy jó falat a szájukba, meddig tart még ez a rohadt élet...

— Úgy hallottam — szöjt az egyik sokatmondóan —, hogy odaát a határszállón üzemeket építenek, jó koszt van és a munkások jól keresnek. — A híren úgy kaptak, mint az éhes fiókák az eleségen.

Hát akkor mit beszélnek, hogy a magyarok meg akarnak támadni bennünket? — fakadt ki a másik. A keserűség fojtogatta torkát. — A gazember Tito — halkította le hangját — becsapott bennünket. — A nyomorúságot adja csak, odaát meg úgy élnek, amiről mi csak álmodozunk...

Ha elhagyjuk Szőreg község határát és Kibekháza felé vesszük az irányt, jobbra egy új kövesút vezet a szőregi II-es számú Téglagyárhoz. Örül az ember szívelelke, ha az ott folyó hatalmas építkezéseket látja, alig két kilométerre a jugoszláv határtól. A villanypóznákat nemrég állították fel. Tizen-nyolc öten méter hosszú új szűrő-szín, modern új csillapítva, kényelmes munkáslakások, fürdő, zuhanyzó, kultúrház épül. A kibontakozó szűrő-színnek mögött pedig az üzemi építkezés befejezéséhez közelednek. A hatalmas cseh presgépek részeit most emelik be a prés-házba a gyár dolgozói. (Mert az üzemi épületet ők maguk építik!) Megfogadták, hogy május 1-re készen lesznek a beszereléssel is. Olyan szeretettel beszélnek az épülő új gyárukról, mint az apa a gyermekéről.

Kardos László, a gyár gépésze, jelenleg a régi, működő presgépről dolgozik, de délelben, munka után, mindig körüljárja az építkezést, gyönyörködik benne.

Képzeli csak el! Öt-hatezer téglát présel majd ki óránként az

új gép — mondta nem kis büszkeséggel. (A mostani átlag ezret ad ki.) Aztán lesz itt minden, színpad, öltöző a szereplőknek, tusolhatunk... Nem kell erős lencsés messzélátó, hogy Titóéktól ide lássanak. Hát nézzék meg, nem titkoljuk mi ezt! Itt a határszállón olyan téglagyárat építünk, amelyen nincs is több a megyében. A mi békés jelszónk: „Minél több téglát a hazának”, hogy új gyárak, kultúrotthonok, bölcsődék, lakóházak épüljenek. Mi építünk, Tito fasizsziák! Nézzétek! Féljétek!...

Már reggel négy órakor traktor dübgése veri fel a csendet a gyárban, amely egy régi presgépet hajt. A deszki gépdallomás adta kölcsön az egyik traktort, hogy addig is, amíg a villannyal működő új presgépet üzembe állítják, zavartalanul készíthessék a nyerstéglát. A mezőgazdaság segítségére szert az iparnak, hogy aztán ezt a segítséget bőven visszakapja. Ebben az esetben téglával az új házaldák, sertésotlak, lakóházak építéséhez.

Jelenleg a gyárban két 18 tagú brigád harcol május 1-i vállalásuk túlteljesítéséért. A brigádok versenyben végzik munkájukat. Az egyik brigád reggel 4-től 12-ig, a másik pedig 12-től este 8-ig dolgozik. Igaz, hogy most még elég korán sötétedik, de esténként petróleumlámpákkal világítanak, hogy a termelés egy pillanatra se álljon meg. Ugró János és Jácso József a brigádok vezetői. Mindketten jól szervezték a brigád munkáját. Ugyanis a nyerstégla-vágóknak, az elszedőknek, a kocsioltóknak, a rakodóknak úgy kell összedolgozniuk, hogy a munka folyamatos legyen, mert csak így tudják a 120 százalékos elérést, amit május 1-re felajánlottak. És ők el akarják érni! A nemes vetélkedésből még nem lehet megállapítani, hogy ki lesz az első — szinte fej-fej mellett haladnak. Naponta teljesítik túl az előző napi eredményt.

A nap éppen delelőn áll, mikor a „megvalósítás” — ahogy ők nevezik a munka átvetését — megtörténik. Tomai Jenőné helyet cserél Vidéki Etával és ő vágja tovább a nyerstéglát. Tóth Jánosné Márai Andrásnéval cserélt, ők a két brigád legjobb lerakói és így tovább. Mikor cserélnek, egyik a másikatól kérdezi: mennyit csináltak? — Több mint kilenc ezret. — Hínyne — üdöngnek meg. A versenyablán az előző napi 8700 darab van feltüntetve. Túlteljesítették! Igaz, jól tudják, hogy a norma szerint csak 7200-at kell gyártaniuk. De nekik felajánlásuk van! És nekilátnak.

Azsiában, Afrikában, Ausztráliában és Európában ugyanígy lobogtatják ezen a napon az élet zászlaját szívükben a kor örmizével, szemükben a bizakodás fényével.

A tömeg újra elindult, de útját már a testekből folyó vér is jelezte. Lépésről-lépésre haladtak és a lébolyult rendőradakadályok törtek maguknak utat bugygyanó vérük árán. A zászló, mint megsebzett madár, egyszer hol lebukott, hol telreppent és alatta nyögve, vagy sóhajtozva rogyott le egy-egy gyarmarta ember. De nem tört meg az egyre loyó, hőmpölygő áradat. A zászló lassan, de haladt előre.

És csoda történt. Csoda, amelyet nem égi istenek idéztek elő az elvakított embereknek, hanem olyan csoda, amelyet emberek csináltak.

A sorok megbomlottak és széles félkörben álltak a rendőrök előtt. Mögöttük a liget elejének kíváncsi láj nyújtogatták feljűk ágaiat, előttük pedig a hullámoshátú Tisza hőmpölygött. A félkör közepéről öreg, megtörthátú ember lépett elő. Dér színű haja csapzottan lógott sávószínű szemébe. Arcán, homlokán megszámlálhatatlan gondszántotta barázdák éktelenkedtek. Olajszínű kezét görcsösen szorította ökölbe és felgyűrt ingujja alatt ujjnyira dagadtak ki az erek. Dús szemöldöke úgy bukkott előre a szemére, mint vertfalú házra a szürárga nádfedél. Szemében a gyűlölet kikiccseszű szikrái potlantak a megtorpant rendőrök felé, akik izzadva fújtak lovaikkal együtt.

Az öreg nagyot horkantott, mint ugrásra készülő farkas. Keze magásra lendült, megfordult és düh-től hörgő hangon kiáltott oda a többieknek:

— A lovakat elvtársak! Még ki sem mondta egészen, amikor mindent elsőprő jégesként zuhogtak a rendőrök lova felé a vad erővel dobott kövek tárté-

hoggy versenytársaik elért eredményeit megdöntse. De nem tudták megdönteni, csak éppen annyit értek el. Így megy ez nap, mint nap, a nemes versenyben újabb és újabb eredmények születnek.

Persze, nehézségeik is vannak. Többször elromlott a traktor. Ők elismerik, hogy a gépnél lehet hiba, de mégis hibáztatják a deszki gépdallomást, mert előfordult, hogy üzemanyaghiány miatt állt a gép, amiről időben gondoskodhattak volna. A segítséget köszönik a deszki gépdallomásnak, de ha már segítelenek, akkor szívvel-lélekkel tegyék azt. Valamennyien szívükön viselik az építkezések menetét és hibáinak rojait fel a szegedi Magasépítő Vállalatnak, hogy az új színben még nem készülték el a telőszerekzetek és a csillapítva sincs még kész, holott április 1-ig be kellett volna fejezni. Mindezekért harcolnak, túl akarják teljesíteni a negyedévi tervet. Ha megindul az új presgép, akkor már feltétlenül szükség van az új színre is. Az éjelés megkezdése nagy dolog a téglagyárban. Mindenki erről beszél. Az előkészített nyerstéglát hosszú sorokban száradnak és már alkalmasak arra, hogy a kemencébe kerüljenek.

Ha valaki hallja a traktor zúgását, azt hiszi, hogy számtanak, pedig itt már el van vetve majdnem minden a határban — jegyezte meg Bukniz Ilona kocsió, a brigád legfiatalabb tagja, miközben gyorsan fordul az üres kocsióval, hogy aztán megrakva ismét eltolja a lerakóhoz. Ő is részese annak, hogy a brigád a felajánlott 120 százalékot elérte: az előző nap 9300 téglát gyártottak.

Füstöl a gyárkémény. Megkezdte az égetést. A kémény magas, füstje is messzire elúszik. Hirdeti, hogy szabad országunkban építő, alkotó munka folyik, az izzó kemencéből ma holnap új téglák kerülnek ki békeműveink építéséhez. Szerte az országban, itt is a határszállón, dolgoz munkáskezek rakják le a szocializmus alapjait. Így vágnak vissza az imperialisták háborús usztáira. Odaát pedig, Tito fasizsa országában, az elnyomott munkások sóvárogva nézik a gyár füstjét. Ők is alkotni szeretnének szabad országban. A becsületes jugoszláv dolgozók ökölbeszorított kezei egyszer majd kinyílnak és letépvé láncokat, csatlakoznak a világbékeszerelő néphez, kiharcolják szabadságukat, hogy amiről álmodoznak — a békés építőmunkáról — megvalósíthassák.

Markovits Tibor.

Értékes tanácsokkal látta el a Tiszamenti Fűrészek és a Lemezgyár dolgozóit Hrusztov Sziyepán Jakovlevics elvtárs, szovjet tervezőmérnök

Az öt éves terv sikeres megvalósításáért folyó harcban, a szocializmus építése közben munkánkban mindenkor érezhetjük a Szovjetunió segítségével. Kiváló szakemberek jönnek el hazánkba, hogy tapasztalatokkal, javaslataikkal segítsék dolgozó népünket tervünk teljesítésében.

E héten csütörtökön és pénteken két szegedi üzem dolgozóit látogatta meg Hrusztov Sziyepán Jakovlevics tervező mérnök elvtárs, aki az építészeti minisztérium vendégeként tanulmányúton jár hazánkban. Elsőpek a Tiszamenti Fűrészek szegedi telepét látogatta meg. A meleg baráti üdvözlés után Hrusztov elvtárs meglátogatta az üzem minden részlegét és gyakorlati szakember szemmel az eredmények mellett meglátta mindazokat a hiányosságokat is, amelyek még megmutatkoznak a Tiszamenti Fűrészek szegedi telepén. Az anyagmozgatásban legtöbb üzemben hiányosságok vannak. Hrusztov elvtárs a Tiszamenti Fűrészeknél is rámutatott erre a hibára.

A készáru elszállításához, valamint üzemem belül a nyersanyag mozgatáshoz nagy segítséget nyújt az elvtársnak egy vasút építése — mondotta Hrusztov elvtárs. Egyben megmutatta, illetve papírra vetette az üzem területére bevezetendő vasút útját és rámutatott arra, hogy milyen sok munkát és költséget tudnának ennek bevezetésével megtakarítani. A fűrészcsarnok dolgozóit is gazdag tanácsokkal látta el. Itt a gépekről lekerült nyersanyagot távolabb helyre viszik a dolgozók további feldolgozásra. Hrusztov elvtárs a gépek átszerelését javasolta, amely egyben lehetővé teszi a szalagrendszer bevezetését.

Végezetül az üzem valamennyi dolgozójának felhívta figyelmét arra, hogy mennyiségi munkájukban a minőség fokozására törekedjenek. A látogatás után Hrusztov elvtárs a vállalat vezetésének és művezetőinek elmondotta tapasztalatait, értékelte az üzemben tett látogatását és további munkájukhoz még sok szempontot és javaslatot nyújtott.

Második látogatását a Szegedi Falemezgyárban tette meg. Hrusztov elvtárs — bár nem kifejezetten lemezszakértő — mégis széles ismerettel rendelkezik és ismeri a Szovjetunió több lemezgyárát. Hrusztov elvtárs aprólékosan foglalkozott a termelési és a szervezési kérdésekkel. Örömmel állapította meg, hogy a különböző gömbfalemezgyárak eljárásokat már szovjet tapasztalatok szerint végzik. Meglepte azonban Hrusztov elvtársat, hogy a butorlapok középrészei normáldeszkből készülnek és ahhoz olyan gömbfát fűrészsel fel az üzem, amelyet az építőipar jobban tudna hasznosítani. Hrusztov elvtárs elmondotta, hogy a Szovjetunióban a kombinátok úgy vannak összehangolva, hogy egyik üzem a másik hasznos hulladékát tovább dolgozza fel. — Ezt Szegeden is meg lehet valósítani — mondotta.

Az üzem laboratóriumában több órán át figyelte a munkát. Nagyon tejszett neki egy vizálló, főzésbiztos és penészesmentes ragasztóanyag, aq a minája és a receptet az üzem Hrusztov elvtárs rendelkezésére bocsájtotta. Hrusztov elvtárs azzal búcsúzott el a Szegedi Falemezgyár dolgozóitól, hogy hazatérve a legújabb kiadású szakkönyveket fogja megküldeni a Lemezgyár könyvtára részére.

Gazdag műsorral kezdődik ma „A szocialista kereskedelem tavaszi árubemutatója”

„A szocialista kereskedelem tavaszi árubemutatója” ma reggel 8 órakor kerékpáros és motorvezetéses versennyel indul, amelyet a Vörös Meteor Sportkör rendez. Az árubemutatót délelőtt fél 12-kor ünnepi beszéddel Ersek Tibor elvtárs, a belkereskedelmi minisztérium ruházati főosztályának osztályvezetője nyitja meg. Az ünnepi beszédet műsor követi. A műsorban fellép Váradí Árpád, a Szegedi Nemzeti Színház tagja és a szegedi állami kiskereskedelem kultúresportjai. A műsor után kerül sor a kerékpárosverseny díjkiosztására.

Déltűn 3 órától 6 óráig szocialista kereskedelmünk dolgozó műsoros zenés gyermekdelutánt tartanak a Széchenyi-téren roller versennyel, árubemutatóssal és tanácsadással. A gyermekdelután műsorában szerepel Ambrus Edit, a Szegedi Nemzeti Színház tagja, a TÚZEP népi táncsoportja és több gyermekszereplő.

Ma megkezdik a készétel és készruha bemutatót és tanácsadást is. Készétel bemutató és kostoló a pénteki lapunkban már közölt helyeken lesz, készruha bemutatás pedig a 6, 7, 10 és 16-os számú Ruházati Boltokban. A Széchenyi-téren és a Petőfi sporttelepen déltűn könyv-, játék- és cukorka bemutatót is tartanak.

Az árubemutató hétfői műsorán a délelőtti órákban a móravárosi és a Csongrádi-sugárúti általános iskolákban bábszínház előadás szerepel tanácsadással és árubemutatóval.

val, déltűn 6 órakor pedig az MNDSZ Dugonics-téri kulturtermben szerepel a bábszínház, majd dr. Nárai Sándor tanársegéd tart előadást „Legdrágább kincsünk a gyermek” címmel. Az előadáson résztvevők számára gyermekápolási tanácsadást és gyermekkönyv kiállítás is tartanak.

A tavaszi árubemutató egyik legnagyobb érdeklődéssel várt eseménye lesz kedden déltűn az ötlet nap, amelyet 6 órai kezdettel a szakszervezeti székházban tartanak. Itt kézpénzzel jutalmaznak szocialista kereskedelmünk dolgozóit minden olyan ötletet, amely a kereskedelem munkájának megjavítását szolgálja. Az ötletnapon szerepel a Postás-zenekar Kerny Kálmán vezényletével.

A hét folyamán számos üzletben tartanak készétel, készruha, gyermekápolási cikk, kozmetikai szer, tutor, lakásberendezési cikk és könyvbemutatót. A Piaci Kiskereskedelmi Vállalat pedig a város főbb pontjain és legnagyobb gyárai előtt állít fel árubemutató pavilonokat.

Már is nagy érdeklődés nyilvánul meg a „vásárlók véleménye” verseny iránt, amelyben 24 kirakat vesz részt és amelynek szavazói a jövő vasárnapi ruhabemutatón részleszhetnek díjazásban.

Állami kereskedelmünk dolgozóit már is versenyben állnak, hogy tényekkel bizonyítsák jelszavukat: „Mindent a fogyasztókért”.

Dolgozók helyesirási tanfolyama indul Szegeden

Alig van a mult népellenes rendszernek sötétebb öröksége, mint a dolgozók széles tömegének alacsony iskolai előképzettsége. Pedig a termelés egyre gyorsuló ütemét mind nehezebben látja el az a dolgozó, aki megrekedt a Horthy-rendszer II-III. elemijénél. A termelésben ma már a másodpercekért küzdünk. A szakmai továbbképzésben viszont sok esetben negyedórakra le kell lassítani a munkát az frás, helyesírás, fogalmazás alapvető nehézségei miatt.

Ezen a hiányosságon segít most a Gutenberg-utcai általános leányiskolában működő dolgozók iskolája, amikor díjmentes helyesirási tanfolyamot indít a IV. osztálynál alacsonyabb előképzettségű dolgozók számára.

A tanfolyam tíz hetes. Tanítás: szerdán és pénteken déltűn fél 6 órától. Jelenkezni lehet: április 23-án, szerdán és 25-én pénteken déltűn 5 órától az iskola II. emeleti előadótermében. (Gutenberg-utca 25. Volt Margit-utca.)

meg a rendőr kengyelbe préselt, dűrvacsizmás lábát és felfelé lendített rajta. Egy kémény kömüves-tényér irtóalmanul csattant a ló farán. Az fájdalmasan nyertétt és horkanva ugrott előre. A rendőr úgy lógott a ló oldalán, mint huzatos padlás gerendján csüngő denevér. Csakós feje pedig sokat, nagyot koppant a kövön.

A tömeg megindult, s a vörös lobogó pedig lengett, csapkodott a szélben. Négy-öt lépés után már ott voltak a rendőrök. Az ütlegek úgy csattantak a fejeken, arcokon, hátakon, mint a pörtyök. Nők férfiak arcán, fején bugygyant ki a vér a kardlapok nyomán. Nem volt kímélet. A zászló megdőlt, utánakaptak. Egy rendőr kalimpálva bukkott a lovak alá. A tömeg pedig tört előre, mint túllötött mozdony a sinen. A zászlóvivőre újra lecsaptak. Száján kibugygyant a vér, feje előrebuukkott és kabátja hajtokáján beleveszett szaporán ömlő vérenek színébe a tüzipiros virág.

Tizen is tűzkapott a hajnal-színű zászlónak. Egy pillanatra megállt a tömeg, mert nem tudták eldönteni, ki vigye a zászlót. Hűsz kéz markolta a már véres rudat és rángatá egymás kezéből.

— Add nekem, add nekem — kiabáltak kórusban, de senki sem akarta elengedni. Mindegyik tudta, hogy kezében a zászló csak néhány másodpercig maradhat, mert kive-rik onnan az úti rendet védő örfőngő, fegyveres rendőrök. De ki ne vutte volna büszkén ezt a zászlót, halálmegvető bátorsággal, amikor lobogó vörös színében ott izott az álmodott jövő, a dicsőséges Kőztársaság, amely megmutatja: lehet másképpen is élni. Hogyne vutte volna, amikor mögötte úgy nézett fel a zászlóra a hőmpölygő tömeg, mint ébredő madár a keleten felszökő vörös napra, amely életet jelent számára. Gyáva az, aki nem meri május elsején magásra emelni a vörös lobogót és áruló. Áruló, mert Amerikában,

Kőrzi László